

Openbaar

Zaaknummer: 277495

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen Dorpslijst Afferden en Kernachtig Druten over geopolitieke dreigingen

Collegedatum: 14 januari 2025

Kernboodschap

Dorpslijst Afferden en Kernachtig Druten hebben schriftelijke vragen gesteld als gevolg van geopolitieke dreigingen (zie bijlage 1 en 2). In Nederland zijn we goed voorbereid op rampen en crises, zo ook de gemeente Druten. We beschikken over een goed geoefende crisisorganisatie met vakbekwame functionarissen en draaiboeken voor veel incidenttypen. Toch is elke ramp of crisis uniek en kan er altijd iets ernstigs gebeuren. Het college vindt het daarom belangrijk om de zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers te vergroten. Het college onderzoekt op dit moment hoe zij hier concreet verder invulling aan kan geven.

Antwoord van het college

Antwoord op schriftelijke vragen van Dorpslijst Afferden over dreiging in Nederland

1. Zijn wij als gemeente Druten goed voorbereid op een eventuele sabotage van infrastructuur? (een overstroming, langdurige gas-, internet- of stroomstoring)

In Gelderland-Zuid zijn we goed voorbereid op rampen en crises. Er is een crisisstructuur (volgens de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure) en er zijn vakbekwame crisisfunctionarissen. Er zijn draaiboeken opgesteld voor de genoemde crisistypen. Toch kan er altijd iets ernstigs gebeuren. Daarom vindt het college het belangrijk om de zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers te vergroten.

2. Wat is de impact als belangrijke voorzieningen uitvallen voor de inwoners van de gemeente Druten? Licht er een plan voor deze crisissituaties?

De impact van de uitval van belangrijke voorzieningen is afhankelijk van het type crisis. Het is mogelijk dat een crisis grote impact op de samenleving heeft. Er wordt dan opgeschaald in de crisisstructuur van de Veiligheidsregio. Zij beschikken over veel plannen voor allerlei soorten crisissituaties.

3. Willen wij als gemeente ook een actieve rol in het informeren en weerbaar maken van inwoners?

Ja. Op dit moment voeren we het gesprek over hoe de gemeente de zelfredzaamheid van onze inwoners en ondernemers kan stimuleren. Zaken als noodpakketten en crisisinformatie zijn onderwerp van gesprek. We houden bovenlokale ontwikkelingen, bijvoorbeeld bij de Rijksoverheid, de Veiligheidsregio en het Rode Kruis, hierbij nauwlettend in de gaten en sluiten hierop aan. Bij grote impactvolle crisissen is het belangrijk dat er eenduidig gecommuniceerd wordt.

Antwoord op schriftelijke vragen van Kernachtig Druten over geopolitieke spanningen en de positie die de gemeente Druten inneemt

1. Hoe is de gemeente voorbereid op mogelijke gevolgen van geopolitieke spanningen, zoals cyberaanvallen of verstoringen in energievoorziening?

In Gelderland-Zuid zijn we goed voorbereid op rampen en crises. Er is een crisisstructuur (volgens de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure) en er zijn vakbekwame crisisfunctionarissen. Er zijn draaiboeken opgesteld voor de genoemde crisistypen. Hier wordt ook actief op geoefend in de crisisorganisatie. Toch kan er altijd iets ernstigs gebeuren. Daarom vindt de het college het belangrijk om de zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers te vergroten.

2. Heeft Druten een noodplan om inwoners te informeren en ondersteunen bij langdurige uitval van elektriciteit of internet?

Ja. Bij dergelijke incidenten wordt er opgeschaald naar de regionale crisisstructuur en maken we gebruik van de beschikbare draaiboeken.

3. Welke maatregelen neemt de gemeente om lokale infrastructuur en data te beschermen tegen cyberdreigingen?

Hiervoor hebben we verschillende maatregelen genomen. We worden geïnformeerd door de IBD (Informatiebeveiligingsdienst Gemeenten) over wat er landelijk speelt en wanneer er specifiek bij ons een dreiging zou zijn. Ook iRvN (ICT Rijk van Nijmegen) speelt hierin een grote rol, zij beheren namelijk onze infrastructuur. Onze CISO (Chief Informatie Security Officer) staat hiervoor in nauw contact met het CSIRT (Computer Security Incident Response Teams) van iRvN en de IBD. Dit om collega's zo goed mogelijk te kunnen informeren en bewust te maken, maar ook om in geval van een aanval te zorgen dat we zo min mogelijk getroffen worden.

4. Hoe kunnen inwoners praktisch worden voorbereid op mogelijke verstoringen, zoals door noodpakketten of crisisinformatie?

Op dit moment voeren we het gesprek over hoe de gemeente de zelfredzaamheid van onze inwoners en ondernemers kan stimuleren. Zaken als noodpakketten en crisisinformatie zijn onderwerp van gesprek. We houden bovenlokale ontwikkelingen, bijvoorbeeld bij de Rijksoverheid, de Veiligheidsregio en het Rode Kruis, hierbij nauwlettend in de gaten en sluiten hierop aan. Bij grote impactvolle crisissen is het belangrijk dat er eenduidig gecommuniceerd wordt.

5. Zijn er afspraken met regionale en nationale instanties over ondersteuning bij crises die voortvloeien uit geopolitieke spanningen?

Ja. Afhankelijk van het type crisis is er ondersteuning vanuit partijen als het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

6. Hoe wordt de gemeentelijke organisatie zelf beschermd tegen cyberaanvallen en digitale sabotage?

Hiervoor hebben we verschillende maatregelen genomen. We worden geïnformeerd door de IBD (Informatiebeveiligingsdienst Gemeenten) over wat er landelijk speelt en wanneer er specifiek bij ons een dreiging zou zijn. Ook iRvN (ICT Rijk van Nijmegen) speelt hierin een grote rol, zij beheren namelijk onze infrastructuur. Onze CISO (Chief Informatie Security Officer) staat hiervoor in nauw contact met het CSIRT (Computer Security Incident Response Teams) van iRvN en de IBD. Dit om collega's zo goed mogelijk te kunnen informeren en bewust te maken, maar ook om in geval van een aanval te zorgen dat we zo min mogelijk getroffen worden.

7. Wat doet de gemeente om de continuïteit van essentiële diensten, zoals water, voedsel en zorg, te waarborgen bij een crisis?

Elke crisis is uniek en vereist een specifieke aanpak. In algemene zin neemt de gemeente diverse maatregelen om de continuïteit van essentiële diensten te waarborgen. Denk aan het aanleggen van noodvoorraden van water en voedsel en het inrichten van noodopvanglocaties. Hiervoor zijn draaiboeken opgesteld.

8. Zijn er specifieke plannen of initiatieven om kwetsbare inwoners te beschermen tegen de gevolgen van geopolitieke dreigingen?

We stimuleren zelfredzaamheid. We hebben bijzondere aandacht voor onze kwetsbare bewoners. Er zijn op dit moment (nog) geen specifieke plannen of initiatieven, maar dit is wel onderwerp van gesprek.

9. Hoe worden inwoners geïnformeerd over hun rol en verantwoordelijkheid in het geval van een noodsituatie of crisis?

De gemeente is één van de vele partijen die inwoners informeren over hun rol en verantwoordelijkheid bij rampen en crises. We voeren daarom op dit moment het gesprek met elkaar over hoe wij invulling willen geven aan deze taak, die aansluit bij en eventueel lokaal aanvullend is op wat andere partijen communiceren. Zie ook het antwoord op vraag 4.

Bijvoorbeeld: [Ben jij goed voorbereid op een noodsituatie?](#) van het Rode Kruis.

10. Wat kan Druten leren van andere gemeenten in Nederland over crisisvoorbereiding op geopolitieke risico's?

Uiteraard kan de gemeente Druten leren van andere gemeenten. Bijvoorbeeld van grotere gemeenten met uitgebreide risicoanalyses en scenario's. Vanuit de gemeente Druten en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid houden we 'best practices' daarom met een scherp oog in de gaten. En we zijn landelijk aangesloten bij netwerken. Het proces van crisisvoorbereiding is continu en vraagt constante aandacht. We doen ons best om de ontwikkelingen bij te houden, maar er zijn veel uitdagingen die onze aandacht vereisen.